

HØGSKOLEN
i Buskerud

Studieplan

Høst 2011

Videreutdanning i tverrfaglig akutt slagbehandling og rehabilitering av hjerneslagrammede

15 studiepoeng

**HiBu - Avd for
Helsefag**

*Høgskolen i Buskerud
Avdeling for helsefag
Postboks 7053
N-3007 Drammen
Tlf. 32206400 Fax 32206410
e-post: postmottak@hibu.no*

Endringshistorikk

Dato	Sign	Endring
19.12.08	AGS	Versjon 1- grovutkast på grunnlag av møte i arbeidsgruppen
18.01.09	AGS/DVK	Revidert utkast med nye mål
27.03.09	AGS	Revidert etter møte i arbeidsgruppen
25.05.09	AGS/DVK	Revidert etter møte i arbeidsgruppen/referansepersoner
30.06.09	AGS/DVK	Revidert etter høring
15.09.09	DVK	Forkortet innledning + mindre tekstlige revideringer
29.09.09	HKA	Godkjent av dekan i lokalt ledermøte

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Mål for utdanningen.....	4
Opptakskrav.....	4
Kvalifikasjoner.....	4
Læringsformer.....	5
Informasjonskompetanse.....	5
Studieinnhold.....	5
Vurderingsformer.....	6
Litteratur.....	7

Innledning

Rundt 15 000 nordmenn rammes årlig av hjerneslag. Insidensen av hjerneslag øker med økende alder. 75% av de som rammes er over 70 år, men det er en tendens til at også yngre personer rammes. Den demografiske utviklingen tilsier økende antall eldre i mange år fremover. Dette vil medføre en stor utfordring for organisering av helsetilbudet i Norge.¹

Det regnes med 50 % økning i hjerneslag innen 2030. Dødeligheten blant slagrammede antas å være ca 15-20 % innen for den første måneden etter sykdomsdebut. Blant de som overlever vil 1/3 måtte leve med så omfattende funksjonssvikt at de vil trenge hjelp til de daglige aktivitetene. Videre vil 1/3 kunne klare seg selv i det daglige tross funksjonssvikt, eventuell med noe hjelp. Den siste tredjedel av personene vil bli nesten helt restituert.² Det er beregnet at hver 5. person som får hjerneslag vil få behov for sykehjemsplass.

De siste 15 årene har interessen og kunnskapen om hjerneslag økt betraktelig. I dag er det konsensus om at de fleste som rammes av hjerneslag skal legges inn på akutte slagenheter. En slagenhet er en geografisk definert enhet med faste senger, bemannet med tverrfaglig spesialopplært personale og med et standardisert program for diagnostikk, observasjon, akuttbehandling og rehabilitering. Behandling i slagenhet er kostnadseffektivt og gir pasienter bedret overlevelse og mindre grad av funksjonshemning. Det er dokumentert at en tverrfaglig tilnærming og tidlig mobilisering er viktig. Varigheten av oppholdet på slagenheter varierer men anbefalt varighet er om lag 10 dager.

Rehabiliteringen må være målrettet der den slagrammedes egne mål og preferanser er viktige. Det fremholdes i forskning at den fysiske opptreningen i stor grad er godt organisert. De siste årene har det blitt stilt spørsmål ved i hvor stor grad kognitiv og mental svikt blir kartlagt og fulgt opp. Det samme gjelder de psykiske og sosiale behovene. På bakgrunn av internasjonale studier regner man med at 30 – 68 % av slagrammede utvikler tretthet og utmattelse. Mange får også depresjoner etter slaget. Tretthet og utmattelse kan oppleves som et av de mest plagsomme symptomene etter et hjerneslag, og kan ha stor innvirkning på de slagrammedes hverdagsliv. Pårørende er viktige ressurser og kunnskapskilder som har kommet tydeligere frem de siste årene i både forskning og lovverk. Rehabiliteringsarbeid etter et hjerneslag fordrer evne til empati samt etiske vurderinger.

Nasjonale retningslinjer for slagbehandling ble ferdigstilt våren 2010. Resultatet av dette arbeid vil være viktig i fremtidig behandling av slagrammede og i kvalitetssikring av tilbudet i Norge. De siste

¹ Det Kongelige Helse og Omsorgsdepartement (2009) Samhandlingsreformen. Rett behandling - på rett sted- til rett tid. St. Meld nr. 47 (2008-2009).

² Thommessen, B.; Wyller, T. B. (2007) Sykehusbasert rehabilitering etter hjerneslag, Tidsskrift Norsk Lægeforening nr 9; 127:1224-7.

årene har mer akuttmedisinske tiltak blitt prøvd ut. I dag er det tilbud om trombolysebehandling ved flere sykehus i Norge. Fortsatt fokus på utvikling av rehabiliteringsarbeidet for slagrammede er derfor viktig. Studiet vil vektlegge ny kunnskap innen slagbehandling. Studentene vil få kunnskap om kunnskapsbasert praksis slik at de kan bli pådrivere for å ta i bruk ny kunnskap i praksis samt å stille spørsmål til den ny kunnskapen som stadig utvikles. Det tverrfaglige perspektivet er sentralt.

Mål for utdanningen

Hensikten med studiet er å styrke helsepersonells kunnskap om og motivasjon for å arbeide med mennesker rammet av hjerneslag. Studiet tar sikte på å legge grunnlag for systematisk kompetanseutvikling i helsetjenesten for denne pasientgruppen.

Etter fullført studium skal studentene:

- ha økt kunnskap om
 - hjernen og hjernens funksjoner
 - ulike former for hjerneslag og konsekvenser for pasientens helse og livssituasjon
 - utredning, diagnostikk, forebygging og behandling av hjerneslag
 - faglige begrunnelser for valg av ulike tiltak
 - relevant lovverk og organisering av tjenestene til mennesker rammet av hjerneslag, herunder slagenhetens betydning for kvaliteten av tjenestetilbudet
- ha styrket handlingskompetanse gjennom økte ferdigheter i
 - å ivareta grunnleggende behov hos slagrammede
 - å møte pasientens og familiens reaksjoner knyttet til hjerneslaget med empati
 - å kommunisere med mennesker rammet av ulike former for afasi og kognitive kommunikasjonsvansker
 - å delta aktivt i utredning, mobilisering, behandling og rehabilitering av hjerneslagrammede
 - å anvende prinsipper for helhetlig og tverrfaglig hjerneslagbehandling i sitt arbeid
- ha videreutviklet evnen til å ha et kritisk perspektiv på egen praksis
 - å samhandle på tvers av profesjoner og organisatoriske enheter for å sikre et kvalitativt tilbud til mennesker med hjerneslag
 - å involvere pasienten og familien i behandlings- og rehabiliteringsopplegget
 - å arbeide kunnskapsbasert ved å søke forskningsbasert kunnskap som grunnlag for kliniske beslutninger

Opptakskrav

Målgruppen for videreutdanningen er helsepersonell ansatt i sykehus og kommunehelsetjenesten. Krav til opptak er 3- årig helsefaglig bachelorutdanning eller tilsvarende høgskole- eller universitetsutdanning. Søkere må dessuten ha minst ett års relevant praksis.

Kvalifikasjoner

Bestått videreutdanning gir 15 studiepoeng. Studiet gir kompetanse til å arbeide kunnskapsbasert innen tverrfaglig akutt slagbehandling og rehabilitering av mennesker rammet av hjerneslag. Personer som har gjennomført studiet har tilegnet seg spesialisert kompetanse som innebærer at de vil kunne bidra til kunnskapsutvikling i klinikken innenfor feltet akutt slagbehandling og –rehabilitering.

Ved fullført studie kan det, på individuelt grunnlag, søkes om emnefritak og innpassing ved høgskolens mastergrad i klinisk helsearbeid, studieretning aldring og eldreomsorg.

Læringsformer

Studiet er organisert som et deltidsstudium over et semester med tre ukesamlinger à 5 dager. Et viktig prinsipp for studiets organisering er betydningen av veksling mellom teori og praksisutøvelse for studentenes læringsutbytte. Det legges derfor vekt på å skape arenaer for bevisstgjøring av studentenes nåværende kompetanse på området samt å tilrettelegge læresituasjoner som utfordrer den enkeltes kunnskap og stimulerer til ervervelse av ny kunnskap.

Det er et mål at studiets læringsformer skal bidra til kunnskapsbasert praksis. Det forutsettes derfor aktiv deltagelse fra studentene i alle deler av studiet. Refleksjon over egen praksis og vilje til å søke etter ny kunnskap i tråd med studiets målsettinger og innhold, er en forutsetning for et vellykket læringsforløp.

Studiets klare forankring i profesjonsutøvelsen innebærer at studiet legger vekt på en veksling mellom refleksjon over egen erfaring, ressursforelesninger og praksisrelaterede studieoppgaver knyttet til egen praksis mellom samlingene. Studieoppgavene danner grunnlag for arbeid i plenum i studiets 2. og 3. samling.

Informasjonskompetanse

"Informasjonskompetanse er å forstå når det er behov for informasjon, definere og formulere behovet for informasjon, kunne lokalisere og effektivt nyttiggjøre seg informasjon i egen læring og forskning". Studiet vektlegger kunnskapsbasert praksis forstått som det å ta faglige avgjørelser basert på systematisk innhentet forskningsbasert kunnskap, erfaringsbasert kunnskap og pasientenes ønsker og behov i den gitte situasjonen. For å stimulere til kunnskapsbasert praksis samt at studentene skal kunne holde seg oppdatert i faget etter fullført utdanning, fokuserer studiet på kjennskap til ulike forskningsdesign, ferdigheter i innhentning av ny informasjon og kildekritikk samt normer for referanser. Studentene vil bli utfordret på å finne oppdatert og forskningsbasert kunnskap knyttet til studieoppgavene og avsluttende eksamen. I tillegg til opplæring i bruk av bibliotekets læringsressurser, gis det opplæring i databasesøk i relevante databaser og trening i kildekritikk.

Studieinnhold

Studiet er et tilbud til studenter med ulik faglig bakgrunn. Tverrfaglig samarbeidsform vil bli vektlagt i studiet. Pasienterfaringer med å ha hjerneslag er viktige kunnskapskilder som vil bli vektlagt i studiet. Samhandling og organisering av rehabiliteringstilbud for slagrammede vil være viktige perspektiver. Det samme gjelder dilemmaer som helsearbeiderne opplever i klinisk praksis. Studiet inneholder følgende temaer:

Ukesamling 1: Å rammes av hjerneslag, sykdom og erfaring.

Prehospital observasjon og akuttbehandling av hjerneslag
Hjerneslagets fysiologi, utredning, diagnostisering, forebygging og behandling
Pasientopplevelser etter hjerneslag
Den slagrammede kroppen - kroppsopplevelser
Sensfølger etter hjerneslag
Pårørendes situasjon
Kunnskapsbasert praksis, praktisk litteratursøk og kildekritikk

Ukesamling 2: Tverrfaglig samhandling med den slagrammede og pårørende

Hverdagsliv etter hjerneslag
Bedringsprosesser
Behandlingsideologi
Tverrfaglig samarbeid i akutt- behandlings- og rehabiliteringsfasen
Den hjerneslagrammede og pårørende; brukermedvirkning og involvering i rehabiliteringsprosessen
Faglige og etiske dilemmaer innen tverrfaglig samarbeid i klinisk praksis

Ukesamling 3: Organisering og utvikling av helsetjenester

Nasjonale føringer innen behandling og rehabilitering av hjerneslagrammede
Rammefaktorer innen helsetjenester
Helseøkonomi
Kvalitetsforbedring i tjenestene til hjerneslagrammede
Pasientforløp
Tverretattlig samhandling og koordinering av tjenester
Dokumentasjon/ Individuell plan

Vurderingsform

Vurdering underveis

Mellom samlingene arbeider studentene i grupper med studieoppgaver som legges ut på høgskolens læringsplattform. Oppgavene presenteres i plenum ved neste samling og må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Avsluttende vurdering

Studiet avsluttes med en individuell hjemmeksamen som gjennomføres over en 4 ukers periode. Studentene utarbeider en selvvalgt problemstilling med tilknytning til eget arbeidsfelt innenfor studiets fokus. Problemstillingen skal godkjennes av høgskolen. Besvarelsen vurderes med gradert karakter A – F.

Kriterier for vurdering av besvarelsen

Formelle kriterier:

- Besvarelsen overskrider ikke 3000 ord
- Normer for skriftlige arbeider overholdes

Faglige kriterier:

- Problemstilling er klart formulert og avgrenset
- Det er gitt en begrunnelse for nytteverdien av den valgte problemstillingen
- Det er gitt en faglig begrunnelse for avgrensing av tema
- Besvarelsen har en systematisk framstilling
- Det anvendes relevant litteratur og nyere forskning
- Det vises selvstendig tenkning og faglige vurderinger
- Besvarelsen gir eksempler på hvordan kunnskapen kan implementeres i den praktiske profesjonsutøvelsen

Litteratur

Pensumlitteraturen omfatter totalt 1000 sider hvorav ca. 20 % er selvvalgt. Se egen litteraturliste.